Aº. 1828. Nº. 27.

BREDASCHE COURANT.

Zaturdag *den 5. Julij.*

N E D E R L A N D E N.

's GRAVENHAGE den 1 Julij.

Z. M. heeft het plan van de 141ste Koninklijke Nederlandsche Loterij goedgekeurd. Dezelve zal, wat den vorm aangaat, geheel overeenkomstig zijn met de voorgaande; doch zal hierin verschillen, dat zij, in plaats van uit 30,000, slechts uit 82,000 loten zal bestaan. Het getal der *prijzen* blijft gelijk in de vorige, *duizend*; dat der *premien* wordt thans 31,000; de [illegible] premien blijven dezelfde. Voorts blijft de hoogste prijs van *honderd duizend* gulden; die van 80,000 gulden wordt vervangen door eene van 60,000; van 25,000 gulden zal er geen prijs zijn; van 20,000 gulden een minder. De gereserveerde en nagemerkte loten zullen niet, gelijk in de vorige, ten getalle van 4000 zijn, maar slechts 2700. Den 14den Julij zal de collecte beginnen en voortduren tot den 30sten dier maand. De trekking zal in deze residentie plaats hebben, voor de *eerste* klasse op den 11den Augustus, voor *de tweede* op den 25sten Augustus, voor de *derde* den 8sten en 9den September. Men meent dat deze loterij voor de spelers voordeeliger is dan de vorige, daar het getal prijzen hetzelfde is gebleven op een kleiner getal loten.

Men verneemt, dat de heer *J. Bosscha*, thans praeceptor aan de Latijnsche scholen alhier, voordeelig bekend door het uitgeven van onderscheidene werken, benoemd is tot Hoogleeraar in de geschiedenis en de Nederlandsche letterkunde aan de militaire Akademie te Breda.

D U I T S C H L A N D en aangrenzende Rijken.

WEENEN den 22 Junij.

Volgens berigten uit Cremsier van den 20 dezer is de aartshertog *Rudolf*, kardinaal-aartsbisschop van Olmutz, den 19 dezer door eene ontsteking in de hersenen aangetast, waarvan hij niet kan herstellen; men had hem reeds van het laatste oliesel voorzien.

In het zeegevecht voor Braila op den 9 dezer hebben de Russen, volgens nadere berigten, het Turksche admiraalschip benevens 11 andere vaartuigen, als 7 brikken en 4 oorlogsloepen, genomen, en de kavalerie schepen vernield en verbrand. Op de 12 veroverde schepen zijn meer dan 800 man gevangen genomen. Een gedeelte der equipage bevond zich in Braila als ook de Kapudan-Pacha, alwaar hij de vernieling van zijne vloot heeft aanschouwd. Op zijn schip zijn belangrijke papieren gevonden, onder andere afschriften van zijne berigten aan den Seraskier over de geheele demoralisatie zijner troepen en die der bezettingen in de vestingen. De Russische flotille heeft zich daarna hooger op, naar Matschin begeven, om de gemeenschap tusschen deze plaats en Braila te stremmen, en alle verbinding der vesting met den regter Donau-oever te verhinderen.

WEENEN den 23 Junij.

De brieven uit Hermanstadt zeggen dat de vesting Braila den 16 dezer in handen der Russen is gevallen; wij zien nadere berigten deswege te gemoet.

Giurgewo, welke vesting door een korps van den generaal *Roth* ingesloten is, biedt nog een hardnekkigen wederstand; deze plaats heeft versterking en krijgsbehoeften uit Rutschuk ontvangen.

Volgens dezelfde brieven hebben de Turken een korps ligte kavalerie bij Widdin over den Donau gezonden om de Russische troepen aan die zijde te verontrusten. Bij Galafatie hebben zij de Russische voorposten van den regtervleugel van den generaal *Roth*, aangetast, doch na een kort gevecht zijn zij gedwongen geworden aftrekken en de rivier weder te passeren, na een groot verlies aan dooden en gekwetsten achtergelaten te hebben. De Russen zijn daarop voortgerukt en belegeren thans Widdin. Het is te voorzien dat weldra de eene vesting de andere zal volgen om zich over te geven.

Volgens een berigt uit Konstantinopel kan de Groote Heer over de volgende troepen beschikken:

Troepen welken niet ten lasten van de schatkist komen:

Uit Klein-Azie, 45,000 man; uit Romelie, Bulgarie enz. 30,000 man; uit Albanie, waaronder Janina en andere plaatsen, 22,000 man, te zamen 97,000 man.

Reschid, Pacha van Rumelie, met de hem ondergeschikte Sandschaks levert geene troepen tegen Rusland, dewijl hij den oorlog tegen de Grieken moet voortzetten.

Door de schatkist bezoldigde troepen: Grenadiers met mutzen, 10,000 man; Zaims en Spahis, 10,000 man; Monsoubfers of nieuwe troepen, 40,000 man; Grenskanonniers, 20,000 man; te zamen 80,000 man, en dus met de vorige 97,000 man, een leger van 177,000 man. Hiervan blijven ter verdediging der hoofdstad 15,000 man; van de kasteelen aan den Bosphorus 15,000 man; in de Donau-vestingen 25,000 man; te Silistria 15,000 man; te Adrianopel 10,000 man, enz.

BERLIJN den 28 Junij.

De dagbladen deelen de volgende kabinets-order des Konings mede:

„ Ik heb met klimmend ongenoegen opgemerkt, dat de tweegevechten in het leger eerder toe- dan afnemen. In de laatste jaren zijn er verscheiden slagtoffers van het vooroordeel, deels om ellendige kleinigheden, gevallen; veelbeloovende officieren werden daardoor aan het leger ontrukt en huisgezinnen in rouw en kommer gedompeld. — Het leven van eenen officier is den troon en het vaderland gewijd, en hij, die hetzelve om een gering geschil op het spel zet, toont dat hij geen besef heeft van zijne verhevene bestemming en den juisten stand niet weet te houden, die op zedelijkheid en waar gevoel van eer gegrond is.

Ik verlang van het korps officieren, dat zij door een wederkeerig toezigt op het gedrag van hunne kameraden, onbetamelijke bejegeningen te keer gaan, en geschillen, op eene gepaste wijze, door tusschenkomst van partijen bijleggen, en des noods ook gebruik maken van de bevoegdheid, hun bij mijne verordening van den 15 Februarij 1821, betrekkelijk de eerregtbanken, verleend, om schuldigen voor dezen regterstoel te roepen. Een korps officieren, hetwelk, door doelmatige behandeling van zoodanige zaken van eer, het tweegevecht verbant, zal aanspraak op mijne welwillendheid verwerven, en bewijs leveren, dat een geest van ware eer bij hetzelve heerscht. Ik maak het dienvolgens ook den hoofd-officieren bijzonder ten pligt, door waakzaamheid en onderrigting, dit vooroordeel tegen te gaan. Wie aan hunne waarschuwingen geen gehoor geeft, of zelfs zijne tegenpartij op pistolen eischt, dien zal ik aan de gestrengheid der wetten overgeven, en zonder eenige verschooning zal hij behandeld worden, die door opzettelijke schending der welvoegelijkheid of grove beleediging, aanleiding tot tweegevecht geeft.

Ik geef u in last, dit aan de officieren van het leger bekend te maken, met bijvoeging, dat ik van hunne gevoelens vertrouw, dat zij den wel verworven krijgsroem der armee, door het verbannen van verouderde vooroordeelen en hoogere zedelijke volmaking, zullen trachten te vermeerderen.

Berlijn, den 13 Junij 1828.

(get.) FREDERIK WILLEM.

Aan den minister van oorlog, den generaal der infanterie *von Hake*.

HAMBURG den 27 Junij.

Uit [illegible], in Zweden, wordt geschreven dat de overstroomingen op vele plaatsen in Norrland groote schade hebben veroorzaakt en dat verscheidene menschen daarbij zijn omgekomen.

Uit Hanover schrijft men in dato 24 Junij het volgende:

„ Onze stad en derzelver omstreken hebben Zaturdag door het onweder groote schade geleden. De hagelsteenen waren zoo groot dat zelfs de oudste lieden zich niet herinneren zoodanige immer gezien te hebben. Dezelve hadden de grootte van eenden-eijeren en vielen met zoo veel geweld dat binnen weinige minuten alle vensterglazen, welke naar de windkant stonden, verbrijzeld en een groot gedeelte der daken vernield werden, terwijl de tuinen en velden slechts een treurig beeld der verwoesting vertoonden. Zes uren daarna waren de hagelsteenen nog niet gesmolten. De schade is zeer groot."

FRANKFORT den 30 Junij.

Uit Mentz schrijft men dat de prijzen der granen aldaar aanmerkelijk zijn gestegen.

Van de Russische grenzen schrijft men het volgende:

„ Men zou in eene dwaling verkeeren zoo men geloofde dat de magt van Keizer *Nicolaas*, door andere hindernissen dan door den wederstand der Turken kan terug gehouden worden om op Konstantinopel te dringen. Bedenkt men dat 800,000 man voortreffelijk geoefende troepen van allerlei wapenen, sedert drie jaren op dezen veldtogt voorbereid, met ijver voortdringen, dat de [illegible] [illegible] troepen, wanneer dezelve aan de overzijde van den Balkan zullen gekomen zijn, aan den [illegible] zijn gebonden, en dat de oorlogsverklaring eene geheele schadevergoeding voor alle kosten verdeelt, zoo zal men anders moeten denken. Geheel Rusland is in beweging. Een sterk observatie korps, onder bevel van den grootvorst *Constantijn*, dekt de grenzen van Polen, uit de militaire kolonien van *Araktschejef* zijn 40 bataillons, elk van 1000 man, voor de eerste maal mobiel verklaard. Tot heden zijn slechts weinig Kozakken, en in het geheel nog geene Baschkieren en andere Nomadische ruiterij opgeroepen, dewijl men dezelve nog niet noodig beschouwt. Doch de overgang der Saporoger Kozakken en andere stammen, de onvermijdelijke val van Anapa, het voortrukken der Kaukasische armee [illegible] oog moet verliezen, en welke doen zien dat de oorlog met ernst zal voortgezet worden. De zwarte zee gelijkt eene onafmetelijke ankerplaats. Half Moskau is naar Odessa verhuisd. De geestdrift der Russen is ten toppunt."

F R A N K R I J K.

PARIJS den 28 Junij.

In de ministeriele bladen vindt men geene aanmerkingen, betrekkelijk het voorstel van den heer *Labbey de Pompières*, om de vorige ministers in staat van beschuldiging te stellen. Bij onderscheidene voorgevallen gelegenheden heeft men intusschen kunnen bespeuren, dat de tegenwoordige ministers het daarhenen trachten te rigten, dat hunne voorgangers zoo veel mogelijk gespaard wierden. Het schijnt dus wel, dat er in den laatsten tijd iets gebeurd is, waardoor de tegenwoordige ministers in eene andere stemming zijn gebragt. Sommigen willen, dat de dreigende houding, welke de vorige ministers meer en meer aannamen, daarvan de oorzaak is; anderen schrijven het meer bijzonder toe aan de vereeniging van onderscheidene kardinalen en bisschoppen te Parijs, die de regten der hooge geestelijkheid willen voorstaan, en misschien wel met overleg van den gewezen minister de *Villèle* en de zijnen, werkzaam waren om het tegenwoordige ministerie omver te werpen.

— Volgens berigten uit Madrid, van den 16 dezer, zou er weder een observatie-leger naar de Portugeesche grenzen gezonden worden. Waartoe dit leger moest dienen, of om don *Miguel* te ondersteunen, of om Spanje tegen vijandelijke invallen van Portugeesche opstandelingen te beschutten, wist men niet. — Van den stand van zaken in Portugal verneemt men niets naders. De zoogenaamde priester-partij in Frankrijk voorspelt aan don *Miguel* de overwinning. Zij verlangt zich zeer, dat het Engelsche gouvernement goed gevonden heeft, om een besluit van dezen prins te eerbiedigen, waarbij Oporto in staat van blokade wordt verklaard.

Het volgende merkwaardig voorval, heeft onlangs te *Pau*, plaats gehad.

Naauwelijks hadden de leden van het Hof van Assises, de Raadzaal verlaten, en het volk zich naar buiten begeven, toen er eenen twist tusschen de dienstdoende Deurwaarders, en de Gendarmes ontstond, de te nemen maatregelen, tot het vervoeren van twee gevangenen, beschuldigd van moord, waren hier van de oorzaak, de gendarmes meende dat deze zorg, tot het vak van Deurwaarders behoorden, en dat alzoo laatstgenoemden de gevangenen ook weder moesten kluisteren, doch dezen weigerden zulks te doen, waarop de gendarmes vertrokken, wordende hun voorbeeld door de deurwaarders gevolgd en blijvende alzoo de twee Misdadigers alleen, de doodstraf bedreigde hen, zij waren thans vrij, en konden zich, alzoo verwijderen, want de menigte van menschen die zich op de Markt bevonden, zonden hun hunne ontkoming nog gemakkelijker hebben gemaakt, doch neen, zij wilden hun vonnis afwachten, begeven zich beide naar de gevangenis, en verzoeken aldaar andermaal te worden opgesloten, doch hier ontmoeten zij eene nieuwe zwarigheid, de Cipier weigerde hen intenemen, meenende dat zij door eenen Deurwaarder, moeten vergezeld zijn, om hen weder te mogen gevangen zetten, en men ziet alzoo twee me schen wegens moord aangeklaagd, en wier vonnis den volgenden dag moest worden uitgesproken, als eene genade hunne opsluiting verzoeken, deze omstandigheid door hunnen verdediger verhaald, heeft de grootste verwondering te weeg gebragt, zijnde, deze twee beschuldigden, echter met algemeene stemmen, geheel onschuldig verklaard, en alzoo vrij gesproken.

— Onlangs heeft eene Vrouw, houdende een klein meisje aan de hand, eene menigte menschen in de straat *St. Andries*, te *Parijs*, om zich verzameld, vertoonende aan het volk het ontbloote ligchaam van het kind, geheel bebloed, en met wonden overladen, het zijn, zeide zij, de Zusters van de *Metz* straat, (zijnde eene corporatie van geestelijke Zusters,) waar mijn kind school gaat, die het in dusdanig eenen staat, door herhaalde slagen hebben gebragt; waarop deze vrouw, gevolgd door een gedeelte der omstanders, zich naar den Commissaris van Politie heeft begeven, om hare verklaring van het voorgevallene te doen; deze daad, welke niet slechts de eenige van dien aard is, strekt ten bewijze, van het geen onlangs, door den Heer *Benjamin Constant*, in de vergadering is gezegd, wegens het toevertrouwen der kinderen, betrekkelijk hunne opvoeding aan die wezens, welke door hunne afzondering van de wereld, zich, als het ware, van alle menschelijke pligten, hebben ontdaan, want hoe zullen deze vrouwen, welke zich de hoedanigheid van moeder voor altijd ontzegt hebben, zich aan de kinderzorg kunnen toewijden?"

BREDA den 4 Julij.

Alzoo de heer *Labbey de Pompieres*, in de kamer der afgevaardigden te Parijs, het voorstel heeft gedaan, tot het in staat van beschuldiging stellen der voormalige ministers, de heeren *de Villèle*, *de Peyronnet* en *Corbière*, zoo vermeenen de Redacteurs, het de lezers niet ongevallig kan wezen, hen met de afkomst en de staatkundige loopbaan dezer heeren nader bekend te maken, zullende al hetgeen ...ie toe kan bijdragen, in de volgende nommers onzer courant worden gevonden.

Joseph de Villèle is te Toulouse, in het jaar 1773 geboren, zijn vader was geenen edelman, rijk noch arm, maar behoorde tot den deftigen middelstand; ook is het niet bewezen, dat de heer *de Villèle*, zoo als vele schrijvers het hebben willen doen voorkomen, in militaire diensten zoude zijn geweest, en alzoo eenen togt mede naar St. Domingo gedaan hebben. Wanneer hij in 1791 met zijnen bloedverwant de heer *St. Felix*, welke tot bevelhebber aan het eiland Bourbon was benoemd, naar de West-Indiën is vertrokken, bekleedde hij geenen militairen rang.

Op dit eiland op het ... aangeland zijnde, dat de inwoners aldaar eenen *klub* formeerde, deed de heer *St. Felix*, gezworen vijand van alle nieuwe instellingen, zich dikwerf in die vergadering door zijnen bloedverwant vertegenwoordigen. Wanneer nu de geestdrift ten top gestegen was, en er voor de bevelhebber geenen anderen weg overbleef, dan die van geweld, tegen den volksgeest te gebruiken, of het eiland te verlaten, was de heer *de Villèle* bij de eenige, die niet weder scheep ging, en men verzekert dat hij zich de nieuwe orde van zaken, aankleefde. Daar hij op het eiland Bourbon te gebleven zijnde, ook gaarne geplaatst wilde wezen, zoo verwierf hij een klein beroep op de goederen van den heer *Panon*, thans *Desbassins* genaamd van werd weldra bestierder of administrateur der bezittingen van dien kolonist, welken post hij met de meeste ... en opletttenheid waarnam, de heer *Desbassins* was zelfs zoodanig wegens zijne handelwijze te vreden, dat hij hem zijne dochter ten echtgenoot gaf, van dit tijdstip werd hij een man van gewigt voor het eiland, en tot lid der koloniale vergadering benoemd. — Verlangend om naar zijn vaderland terug te keeren, naar een lang verblijf in de West-Indiën, verliet de heer *de Villèle* het eiland Bourbon, met eene aanzienlijke lading koffij en suiker, en lande juist op het oogenblik der verbreking van het verdrag van *Amiens*, in Frankrijk aan, maakte toen alzoo eenen zeer hoogen prijs voor deze zijne produkten, waarop hij zich naar het oord zijner geboorte begaf, wordende de gelden der koffij en suiker, tot verzering der goederen, die zijnen vader aldaar bezat, gebruikt.

Ondanks al zijn verstand, kon de heer *de Villèle*, het echter onder het keizerlijk bewind, niet verder dan tot lid van den algemeenen raad van het departement *de la haute Garonne* brengen, en was genoodzaakt zich slechts bezig te houden, met de publieke wegen van dat departement en aldus schitterde tot in 1814 zijnen naam alleen in den almanak van zijn departement.

Nu verscheen de koninklijke verklaring van *St. Ouen*, eene verklaring, welke het Charter of de grondwet vooraf ging, en de grondbeginselen daar van bevatte, hierop gaf de heer *de Villèle* terstond een werkje in het licht, ten titel voerende: *Aanmerkingen op het ontwerp der constitutie of grondwet, gerigt aan de heeren afgevaardigden van het departement van de Haute Garonne, door eenen inwoner van dit departement*, dit geschrift thans een historisch gedenkteeken geworden, vind men geplaatst in eene verzameling, welke in het jaar 1818, onder den titel van den *nieuwen grijzen man*, in het licht verscheen; de aanmerkingen van den heer *de Villèle* zijn anders niet dan eene tegenstreving der beginselen, gevonden wordende in de verklaring van *Lodewijk den XVIII*, schenker van de grondwet of het Charter. — Aldus schreef reeds de heer *de Villèle* op het tijdstip der eerste herstelling (restauration).

Ten tijde der ontscheping van *Napoleon*, was de heer *de Villèle* één dier genen, die de baron *de Vitrolles* de koninklijke hand bood, in de maatregelen die hij te Toulouse, ten voordeele van het koningschap in het werk stelde. — Na de honderd dagsche regering van *Napoleon* werd de heer *de Villèle*, tot maire van Toulouse en eenige dagen later, tot afgevaardigde in de kamer benoemd, alwaar hij zich aan de regterzijde plaatste; hij stemde voor de uitzonderingen der wet betrekkelijk de *amnestie*, sprak dikwerf over het Budjet, de wet op de verkiezingen, en verwierf zich eenigen roem, welke zijne vrienden steeds vergrooten; na de afloop der zitting, werd hij te Toulouse, met die eerbewijzingen ontvangen, die de verschillende partijen steeds aan hun hoofd bewijzen, de dichters der boorden van de *Garonne*, bezongen den lof hunner afgevaardigde, en een hunner behaagde het in zijne geestdrift, hem bij een glinsterend hemel-licht te vergelijken.

De Rocher ... der anti-constitutionelen partij geworden zijnde, kon ... weder op nieuw herkozen worden, en liet zich in die vergadering hevig tegen de wet van 5 Februarij betrekkelijk de verkiezingen uit, stelde voor het getal der dagbladen te bepalen, en van derzelver uitgevers eenen borgtogt te vorderen, als mede, om de wetten tegen het misbruik der drukpers gestrenger te maken, doch stemde echter toenmaals tegen de *Censuur*; gedurende de beraadslagingen van het Budjet, stelde hij als middel van bezuiniging nog voor, dat niemand meerder dan 40,000 franken voor een ambt zoude kunnen genieten; ook vroeg hij het publiek onderwijs door eene wet zoude worden geregeld. In het volgende jaar verklaarde hij zich voor de *jurij* wegens de overtreding der wetten op de drukpers, en verdedigde *Labourdonnerie*, tegen *Dupont de Leure*. Mijn heer *de Villèle*, die gedurende deze zitting, zich een der grootste tegenstanders van het ministerie betoonde, en dikwijls die zelve grondwet of Charter, tegen welker beginselen hij eertijds geschreven had, verdedigde, werd in 1818 als maire van Toulouse afgezet, echter belette deze kleine ongenade hem niet om zijn gemaakt ontwerp te vervolgen. Hij beoogde het groote ambt van minister, welke naar, dat men posten erlangt ingevalle men in den geest des ministeries staat, doch het zijn echter posten van den tweeden rang, en tegenstreevende, kan men hem tot het uiterste vervoeren, en noodzaken, dat gene te deelen, wat zij zoo gaarne alleen willen behouden. Mijn heer *de Villèle* ging voort, met hen gedurende de zitting van 1818 tot 1819 te bestrijden, hij nam dikwerf het voorzitterschap der kamer waar, deed zich opmerken, door de onpartijdigheid, welke hij in het beoefenen dezer taak aan den dag legde, en wist het zoo verre te brengen, het ministerie volkomen naar zijnen zin, en die zijner vrienden handelde.

Eindelijk werd de heer *de Villèle* tot minister secretaris van staat en lid van den raad der ministers benoemd, tot heden was de afgevaardigde van het departement van de *Haute-Garonne*, slechts het hoofd zijner medeafgevaardigden ... grooten ijver met beleid wist te beperken, en had toenmaals zich den naam van zedig en onbaatzuchtig; ja zelfs van regtvaardig en opregt weten te verwerven, hetgeen niemand durfde tegenspreken.

Den 21 December 1821 werd de heer *de Villèle* tot minister van finantien benoemd, en zag men alzoo zijnen vurigsten wensch, en die zijner vrienden vervuld, den 17 Augustus van het volgende jaar, schonk hem de koning den titel van graaf, en den 4 September werd hij tot voorzitter van den raad der ministers aangesteld, en het zal onnoodig wezen hierbij te voegen, dat hij van dit tijdstip met orde-linten en kruisen overvloedig is bedeeld geworden. In 1822 verdedigde hij de wet wegens de politie der dagbladen, deze verleende den koning de magt, om door eene ordonnantie de *Censuur* te herstellen, echter verklaarde hij dit niet te begeeren, maar er slechts alleen iets zoude bestaan, hetgeen de gevaren der vrije drukpers, dewelke hij Frankrijk wilde doen genieten, konde tegenhouden. In December van het zelfde jaar, vaardigde de heer *de Villèle* in hoedanigheid van voorzitter van den raad der ministers, een manifest tegen het constitutioneel bewind in Spanje uit, doch op hetzelfde tijdstip deed hij door zijne vrienden verspreiden, dat hij zich met alle magt tegen den inval in dat rijk had verzet; echter niet te min werd Spanje ingenomen.

In het volgende jaar, namelijk in 1824, zag men een ontwerp van wet door hem voordragen, om de kamer der afgevaardigden te hernieuwen, en hunnen zitting voor den tijd van zeven jaren te stellen, de zwakke partij der linkerzijde trachte, doch te vergeefs, te beweren, dit strijdig aan de grondwet was, en alzoo werd deze wet aangenomen, en behoefde zich het ministerie niet meerder jaarlijks met de verkiezingen bezig te houden. De minister van finantien thans gewapend met de wet der bevoegdheid tot de *Censuur*, en de verkiezing der afgevaardigden voor een tijdvak van zeven jaren, wilde aan de nakomelingschap, een groot gedenkstuk zijner administratie nalaten, en stelde aan de kamers een ontwerp van wet voor, namelijk die der drie pCt. renten, eene wet welke zoo veel nadeel aan de rentenieren en bezitters van groote capitalen op het grootboek heeft te weeg gebragt, en nogtans door de kamer der afgevaardigden werd aangenomen, doch echter op een oogenblik, dat de minister hierop het minst bedacht was, door de kamer der Pairs verworpen werd. Bij deze teleurstelling wilde de heer *de Villèle* dit op den heer *de Chateaubriand*, toenmaals minister van buitenlandsche zaken, wreken, welke hij verdacht hield, eenen tegenstrever der wet wegens de vermindering der vijf pCt. renten te zijn geweest, en ontnam hem daarop de portefeuille waarmede hij zich zelven *ad interim* belaste.

Dagelijks werd nu de heer *de Villèle* zijn gedrag gegispt, zoo wel door de dagbladen der partij der linker als regter zijde, en voor nu geen ander middel om gelijk te hebben, als de *Censuur* weder te herstellen om daardoor alle de partijen te kunnen tot zwijgen brengen, en alzoo werd hij die gedurende verschillende vergaderingen, voor de vrijheid der drukpers was geweest, en in 1829 verklaard had, de *Censuur* niet te verlangen derzelver hersteller in 1824, zonder zelfs zulk eenen strengen maat-

regel eenigzins te regtvaardigen, gelukkig dat *Karel den X* hierover anders dan de heer *de Villèle* dacht en de *Censuur*, daags na zijne troonsbeklimming vernietigde. Echter was de heer *de Villèle* door deze daad niet geheel ter neder geslagen. Hij deed nu het voorstel wegens een ontwerp van wet tot vermindering der 5 pCt. renten, en wist door middel van eene vergunning aan de leden der regter zijde van de kamer verleend, om de uitgewekenen als schadeloosstelling een *milliard* toe te kennen, het zoo verre te brengen, dat de door hem voorgedragene wet, door beide de kamers werd aangenomen, ongelukkig beantwoordde echter dezen maatregel niet aan de verwachting van den minister van finantien, en zelfs niet tegenstaande de erkenning der onafhankelijkheid van *Haïti*, waarvan hij de schoonste gevolgen voor de publieke fondsen te gemoet zag, daalde de 3 pCt. renten, welke het ministerie tot 85 francs vermeende te kunnen brengen en behouden tot 68 francs. Eindelijk is een elk bewust hetgeen bij die gedenkwaardige in oogenschouw neming of *revue* der nationale garde in het kamp van *Mars* plaats had, nimmer was de koning met meerdere geestdrift begroet geworden, echter werd de kreet van *weg met de ministers*, zoo wel aldaar als in de straten van Parijs gehoord, deze kreet werd door de ministers tegen wien zij gerigt was, als oproerig beschouwd, en den volgenden dag de nationale garde van Parijs daarop ontbonden, eenige dagen daarna toen de ministers werden bedreigd van in staat van beschuldiging te worden gesteld, uit hoofde zij deze ontbinding hadden voorgedragen, verklaarde de heer *de Villèle*, dat hij voor eene dusdanige beschuldiging zoude hebben kunnen bevreesd zijn, indien hij dezen maatregel niet had aangeraden; ja, dat hij zelfs vermeend zoude hebben, aan zijne verpligting jegens de monarch welke hij opregt genegen is, niet te hebben voldaan, zoo hij er niet op aangedrongen had, de koning dit decreet zoude teekenen.

Na dit alles onttrok zich de heer *de Villèle* met verachting door het teekenen der ordonnantie, welke de *Censuur* herstelde, zonder zelfs de omstandigheden kenbaar te maken, die tot dezen zoo gestrengen maatregel aanleiding hadden gegeven.

Mengelingen.

C H A R A D E.

Het *eerste* kunt gij dubbel hooren
In 't huis van aanzien, weelde en pracht;
Het *tweede* is in den grond geboren;
't Is een insekt dat men niet acht. —
't *Geheel'*s o! dat is hoog te schatten;
Niet [illegible] dat 't niet kan bevatten.

N.

R A A D S E L.

Den Koning, als den [illegible]
't Verkeer zoo wel [illegible]
Daar ik den [illegible]
Geluk [illegible]

[illegible] plaats van [illegible]
[illegible] wel eens waar koelheid reeds bestaat;
Alwaar [illegible] wulpschheid is te laken,
En het verstokte hart zich voed met heuzelpraat.

Den krijgsman in den krijg wordt 't minst' mijn' plaats gegeven.
Ook derft mij menig mensch — of niet mij [illegible]
Ik ben zoo vaak 't bewijs van [illegible]
Een' voorbereidingsmiddel [illegible]

L.

ADVERTENTIEN.

VERKOOPING
VAN HET
BUITEN-VERBLIJF en HOEVE
LAANZIGT, onder TETERINGEN.

PIETER VAN GINNEKEN, openbaar Notaris, residerende te *Teteringen*, als daartoe benoemd bij vonnis van de Regtbank van eersten aanleg zitting houdende te *Breda*, in dato 14 Mei 1828, behoorlijk geregistreerd, zal op de hieraan bepaalde dagen en ure ter plaatse publiek Veilen en Verkoopen.

Eerste Koop.

Een aanzienlijk en zeer aangenaam BUITEN-VERBLIJF, bestaande in een zeer schoon in den jare 1790 nieuw uit den grond opgebouwd HEEREN HUIZINGE, waarin twee schoone beneden en [illegible] BENEDEN KAMERS, groote [illegible] en KELDER, drie schoone BOVEN KAMERS [illegible] KAMER, [illegible] ZOLDER en verdere [illegible], met de [illegible] VISCHVIJVER en ELZIERBOSCH, alsmede verscheidene Lanen met zware BEUKEN en EIKEN BOOMEN, MOESTUIN en verder daaraan gelegen ZAAILANDEN, SCHAAR- en MASTBOSSCHEN, alles staande en gelegen annex elkander, ten einde de *Heistraat* onder *Teteringen*, digt bij *Breda* en *Oosterhout*, te zamen groot negen Bunders en vier Roeden.

Tweede Koop.

Eene HOEVE, bestaande in eene schoone BOERE HUIZINGE, STALLINGE, BAKHUIS, KOETS en KARHUIS, PAARDENSTAL, TURFHOK, SCHAAPSKOOI en groote SCHUUR met HOF en ERVE, en daarbij gelegen VISCHVIJVER, mitsgaders differente parceelen ZAAI, WEI- en HOOILANDEN, SCHAARBOSSCHEN en HEIDE, staande en gelegen als voor, en in den Polder *de Vugt* onder *Teteringen*, te zamen groot drieëntwintig Bunders en vierenzeventig Roeden, en genaamd de Hoeve *Laanzigt*.

Den eerste zitting is op Dingsdag den 29 julij 1828, ten huize van *Cornelis Verdaasdonk* in den *Roskam*; En de tweede zitting op Dingsdag den 12 Augustus 1828, ten huize van de Weduwe *Marijnis de Bruijn* in den *Engel* beide onder *Teteringen*.

Nadere onderrigting te bekomen ten Kantore van den Notaris voornoemd.

EXTRA ORDINAIRE
V E R K O O P I N G.

Op Donderdag den 10 julij 1828, aanvangende 's voormiddags ten 10 uren, zal ten huize van den Wel Edel gestrengen Heer kolonel H A L L E, op den Haagdijk te BREDA, ten overstaan van den Griffier VAN DEN ENDEN worden gehouden eene uitmuntende Verkooping van Moderne MEUBILAIRE GOEDEREN: als: Mahoniehouten THEE-, SPEEL- en andere TAFELS, een [illegible] Mahoniehouten CANAPE, SPIEGELS, LUSTERS en verscheidene nieuwe PLATEN, CONSOLES, STOELEN met zwarte Kussens en anderen, SECRETAIRE en KABINET, MEUBEL- en GLASGORDYNEN, verscheidene bijna geheel nieuwe TAPYTEN en KARPETTEN, Porseleinen SERVIESEN en GLASWERK, KEUKENGERYF en veel andere voorwerpen, alle bij uitstek proper onderhouden.

Welke Goederen, den dag vóór de Verkooping, ten voornoemden huize kunnen worden gezien.

JACOB VAN [illegible],

openbaar Notaris, residerende te BREDA, als daartoe [illegible], zal ten huize van JOHANNES VAN RIEL in het *Hof van Holland*, te BREDA, op Maandag den 14 julij 1828, publiek Veilen en op Maandag den 28 derzelve maand aan de Meestbiedende finaal Verkoopen:

Eene HUIZINGE en ERVE, genaamd de *zeven kerken van Rome* staande en gelegen te BREDA, op de oostzijde van den Nieuwenweg omtrent de Tolbrug, gekwoteerd Letter B. No. 172.

In gebruik te aanvaarden den 1 September aanstaande.

*** Daar de ondergeteekende, van de Heer M E N S E R T, *Chirurgie Doctor en Oogarts* van Z. M. den Koning, berigt heeft ontvangen, dat zijn Ed. in deze Provincie geroepen zijnde, voornemens is ook twee dagen te BREDA, en wel Woensdag den 9 en Vrijdag den 11 julij te vertoeven, zoo gelanst de ondergeteekende den ooglijderen geen ondienst te doen, hun zulks mede te deelen, terwijl hij den arme en behoeftige zal vrijstaan om van die gelegenheid gebruik te maken; en zich alsdan op de bepaalde dagen aan te melden, in het Logement de *Prins Cardinaal*, alwaar Docter *Mensert* zal logeren.

BREDA, den 5 julij 1828.

G. W. TOPS,
Heel- en Vroedmeester.

§ § Alhier zijn gearriveerd, Mejufvrouwen J. MACHIELSE en M. SELEN, welke de eer hebben door deze bekend te maken, dat zij [illegible] vervaardigen, KLEEDJES en KORSETTEN.

Verzoekende minzaam een ieders gunst en [illegible], belovende door prompte bediening zich dezelve waardig te maken.

Bovengemelden zijn dagelijks te spreeken of te ontbieden bij P. VAN HAM op de Havermarkt No. 329

J. VAN ROOZENDAAL,

heeft de eer zijne geëerde begunstigers te berigten, dat hij met zijne vorige LAKENS en CIRCASIENNE, CASEMIEREN en VESTE ZIJDE, alhier is gearriveerd.

Bovengemelde is [illegible] bij A. JANSSEN in den *Prins van Luik*, en blijft tot [illegible] julij 1828.

NB. Iemand genegen zijnde [illegible] VELDWACHTER in den Polder van [illegible], op een traktement van *vijftig guldens* [illegible], en eene belooning door Ingelandens bij het doen der jaarlijksche polders-rekening, nader te bepalen, waar te nemen, kan zich vervoegen bij den Dijkgraaf van den Polder T. F. DE BIE, wonende in *Oud Gastel*.

*** Bij BROESE & Comp., Boekhandelaars te *Breda*, is van de pers gekomen, en alom verzonden:

MAGAZIJN VOOR DE REKENKUNST,

Een Tijdschrift, hoofdzakelijk ten doel hebbende de bevordering der gewone of lagere Rekenkunst; eerste deel, 2e stukje bij Inteekening à 30 cents.

De uitgevers zijn in de noodzakelijkheid geweest, om dit Magazijn verscheiden Inteekenaren per post te doen toekomen, hetwelk eene verhooging van 20 cents per jaargang zal veroorzaken. Zij die zulks niet langer verkiezen mogten, gelieven den Uitgevers, franco, eene voegzame gelegenheid bij eenigen Boekhandelaar aan te wijzen, terwijl die genen, van wie geen bericht inkomt, gehouden worden hetzelve langs denzelfden, meer spoedigen weg te willen blijven ontvangen, en worden gebeden te zijn hun verschuldigde bij het einde des jaars, ad f 1, [illegible] over te maken.

Ook berigten zij, dat er hoegenaamd geene inteekeningen voor dezen jaargang meer kunnen worden aangenomen, dan tegen den prijs van 37½ en per post 47½ Cents, ieder stukje.

HUUR EN VERHURING.

Men vraagt een bekwame KEUKENMEID, [illegible] bij de Uitgevers dezes.

Alsmede een knappe HUISKNECHT, ongehuwd. Informatiën mede bij de Uitgevers dezes.

De uitgevers dezes verzoeken hunne Stads- en Landgenooten, welke genegen zijn, Huizen of Bovenkwartieren binnen deze stad te verhuren, kennis van opgaven aan hun te doen, daar zij in de gelegenheid zijn, sommigen, aan het oogmerk beantwoordende, op goede conditiën te huren.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.

regel omtrent te regulariseren, gelijk dat Karel den X hierover zijn [illegible] dan de heer de Villèle deedt en de Cerumus, daags na zijne troonsbeklimming verklaarde. [illegible] was de heer de Villèle door deze daad niet geheel ter nader gebragt. Hij deed nu het voorstel wegens een ontwerp van wet tot vermindering der 5 pCt. renten, en [illegible] van eene vergoeding aan de leden der regter zijde van de kamer verleend, om de uitgewekenen als schadeloosstelling [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible] heeft hij er niet op aangedrongen [illegible]

Als dit alles overdacht de heer de Villèle met verachting door het [illegible]

Vermakingen.

[illegible]

Dit Voorjaar was ik een[illegible]

[illegible]

Ook dat [illegible]

[illegible]

VRIJWILLIGE VERKOOPING VAN HET BUITEN-VERBLIJF en HOEVE EZINZIGT, onder Terneuzen.

PIETER van GINNEKEN, [illegible] Notaris, residerende te Terneuzen, [illegible]

[illegible]

Den eersten zitdag op Dingsdag den 29 Julij 1828, ten huize van Cornelis Pennings in den Korfman; En de tweeden zitdag op Dingsdag den 12 Augustus 1828, ten huize van de Wedwe [illegible] in den Vogel, beide onder [illegible].

Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van den Notaris voornoemd.

EXTRA ORDINAIRE VERKOOPING.

Op Donderdag den 10 Julij 1828, [illegible] voormiddags ten 10 uren, zal ten huize van den Wel Edel gestrengen Heer Kolonel H. A. L. E. op den [illegible] te Breda, [illegible] door den Griffier VAN DEN ENDEN, worden gehouden eene uitmuntende Verkooping van [illegible] MEUBELAIRE [illegible] als: Mahonijhouten TREEKEN, SPIEGEL, TAFELS, een [illegible] CANAPÉ, [illegible] STOELEN, LUSTERS [illegible] COMMODEN, [illegible] SECRETAIRE en KABINET, [illegible] GLASGORDYNEN, Verscheidene [illegible] TAPYTEN en KARPETTEN, Porceleinen SERVIESEN en GLASWERK, KEUKENGEREEDSCHAP en veel andere voorwerpen; alle in [illegible] onderhouden.

Nadere Conditiën; den dag voor de Verkooping, ten voornoemden huize [illegible]

JACOBUS VAN [illegible] Notaris, residerende te Breda, [illegible] ten huize van JOHANNES VAN RIJN [illegible] van Holland, te BREDA, op Maandag den 21 Julij 1828, publiek Veilen en op Maandag den 28 daarop volgende [illegible] Verkoopen:

Eene HUIZINGE en ERVE, [illegible] staande en gelegen te BREDA, op de oostzijde van den Nieuwenstraat [illegible] Letter B No. 172.

In gebruik [illegible] September aanstaande.

**, Daar de ondergeteekende, van [illegible] MENSERT, [illegible] in [illegible] den Koning [illegible] Provinciale [illegible] te [illegible]

[illegible]

BREDA, den [illegible] Julij 1828.

C. W. TOPS, [illegible]

[illegible] MAGASIJN en [illegible] RIJSEL [illegible] KLEEDEREN en KORSETTEN.

[illegible] aan ieder [illegible] en recommandeert, [illegible]

[illegible] te spreken of te ontbieden bij P. VAN [illegible]

[illegible] MOOZENDAAL,

[illegible]

Breda, [illegible] 1828.

[illegible]

** Bij [illegible] Breda, is [illegible]

MAGAZIJN VOOR DE [illegible]

[illegible]

HUUR en VERHURING.

[illegible]

De vrijgevers [illegible] Huizen of [illegible]

[illegible]

Te BREDA, bij BROESE & Comp., Boekdrukkers en Boekverkoopers.